

MAGYAR HÉTFO

Megjelenik hétfőn reggel

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest

VIII., Horánszky-utca 20

Telefon: József 338—21
és József 431—93

POLITIKAI HETILAP

FŐSZERKESZTŐ:

HALLER ISTVÁN

SZERKESZTIK:

CSERNÁTONY LÁSZLÓ ÉS MOVIK ZSIGMOND

Egyes szám ára 10 fillér

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 pengő
Fél évre . . . 3 ..Postatakarékpénztári csekk-
számla: 53-817

Egy gyáros feleségét halálra gázolta az autó

Alláskataszter felállítását kívánják az orvosok

Turi Béla öttevényi beszámolóján

a mezőgazdasági hitel rendezését, új kereskedelmi szerződéseket és a válságbirtok árának leszállítását követelte a Keresztény Gazdasági és Szociális Part

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Vasárnap délután Öttevényben beszámolót tartott Turi Béla országgyűlési képviselő. A beszámolón a kerületnek igen sok közsege képviseltette magát. Turi Béla kíséretében voltak Haller István volt miniszter, országgyűlési képviselő, Czettler Jenő, a képviselőház alelnöke és Fitz Artúr országgyűlési képviselő. A templomtérre nyitotta meg a gyűlést Keffes Károly pártelnök. Az első felszólaló volt

Czettler Jenő dr.

akí a mezőgazdasági hitelkriszissal foglalkozott. A mezőgazdaság csak igen alacsony kamatozású hitelt bírván meg, oda kell hatni, hogy a mezőgazdaságnak olyan hitei álljon rendelkezésre, amilyen a mai pénzügyviszonyok mellett lehetséges. A kamatot olyan államhozjárulással biztosítsa, amely

a mezőgazdaság megsegítésének terhére ép úgy áthárítja az egész adózó közönségre,

miní ahogy az iparvédelem támogatása is az összes adófizetők terhére történik.

Haller István

az értékesítés problémáival foglalkozott, kimutatván mindenek előtt, hogy a mezőgazdasági termények értékesítésének nehézsége szükségszerűleg következik a mai állapotból.

Az értékesítés megszervezése, az export előkészítése, ellenőrzése a legfőbb feladat,

mert ha bizonyos feleslegektől a termelőket megszabadítjuk, akkor a hazai piacon történő értékesítés is lényegesen jobb lesz a mainál. Az értékesítés megszervezésével kapcsolatos egyébként a gabonaraktaáraknak és a varráshitelnek a kiépítése, amely a gazdálkodókat a kényszereladástól megmenti,

Fitz Artúr az adózás problémáival foglalkozott, főképpen a takarékoság lehetőségeire mutatott rá. Azt a kö-

vetelést hangoztatta, hogy a megcsökent kamatok és kereseti lehetőségek arányában könnyíteni kell a közterheken.

Turi Béla

a dunai konföderáció ellen foglalt állást, mert az csak a cseh imperializmusnak tenne szolgálatot, de a magyar mezőgazdaságra még

rázúdítaná a Balkán agrártermékeit is.

Az Ausztriával való kapcsolatot kell megjavítani és a régi fogyasztási területnek ezt a legértékesebb részét kell újra visszahódítani politikai közeledéssel és gazdasági koncepciókkal.

A népgyűlés egyhangúlag elfogadta a hitel rendezésére, a gabonaárak stabilizálására, az új kereskedelmi szerződésekre és a válságföldek árának leszállítására vonatkozó határozati javaslatot

és biztosította Turi Bélát bizalmáról és ragaszkodásáról.

ünnepélyes külsőségek között, ezzel is hangsúlyozva azt, hogy a mezőgazdaság fejlesztésére irányuló minden akciót nemzeti ügynek tekint.

Nagyfontosságú kérdéseket tárgyal a fővárosi szerdai közgyűlése

A negyvenmillió kölcsön, az üzemek ügye, a Hévíz megváltása szerepel napirenden

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

A főváros törvényhatósága szerdán közgyűlést tart és örömmel állapíthatjuk meg, hogy a politikai kérdések kikapcsolásával, illetve azoknak a parlamentbe való áttételével, a gazdasági problémák megoldása került előtérbe. Így elsősorban

a negyvenmillió pengős kölcsön felvétele, az ezzel kapcsolatos üzemi kérdések, valamint a Hévíz megváltásának nagyfontosságú, sokat és sok szempontból vitatott kérdése szerepel a tárgysorozaton.

Kétségtelen, hogy a környéken lakó, de hivatásuknál fogva naponta Budapestre utazó sok ezer adófizető régi és jogos kívánsága oldódik meg ennek a problémának az elintézésével.

A BESZKÁRT igazgatóságának a megváltásról szóló

többségi és kisebbségi véleménye már elkészült

és a Keresztény Községi Párt értekezletén Buday Dezső és Szabó József mindkettőt ismertették. A többségi véleményt Buday Dezső terjesztette a pártértekezlet elé. Eszerint

28,000,000 pengőt kellene a fővárosnak átvétel esetén a HÉV-be fektetni.

A többségi vélemény szerint a fővárosnak évi 3,000,000 pengőt kellene a HÉV-re ráfizetnie.

Ezzel szemben a kisebbségi vélemény, melyet Szabó Józsefnek kívül Bacsinzky Vladimir, Hoor-Tempis Móric, Scheuer Róbert igazgatósági tagok írtak alá, megállapítja, hogy

a HÉV a szállítási bevételek tekintetében a legjövödelmezőbb Magyarországon.

A kisebbségi vélemény a HÉV-et, beleszámítva a Haraszti-Ráckevei helyi érdekűt is, 54,000,000 pengőre értékeli. A kisebbségi vélemény a HÉV beruházási szükségletét, a többségi véleménynel ellentétben, mindössze 14,000,000 pengőben jelöli meg. Egyelőre pedig a megváltás esetében évi 357,000 pengő tiszta jövedelme mutat ki.

A párt ezután öttágu szakértő bizottságot küldött ki az ügy megvizsgálására. Jelentését a bizottság hétfőn terjeszti a párt elé. A HÉV megvásárlása nagy érdeke a főváros polgárságának és az átvétel a legrövidebb idő alatt meg fog történni.

Acerbo Giacomo olasz földművelésügyi és erdészeti miniszter vasárnap délelőtt Budapestre érkezett

A miniszter fogadta a sajtó képviselőit és kijelentette, hogy tanulmányozni fogja a magyar mezőgazdaságot — A mezőgazdasági propagandavonatot maga Mussolini indította el első útjára

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Acerbo Giacomo báró olasz földművelésügyi és erdészeti miniszter vasárnap délelőtt megérkezett Budapestre. Fogadására a déli vasúti pályaudvaron megjelentek Mayer János földművelésügyi miniszter, Prónay György báró, bárcziházi Bárczy István miniszterelnökségi államtitkár és még sokan mások a hivatalos előkelőségek közül.

Elsőnek Mayer János földművelésügyi miniszter üdvözölte Acerbo bárót, utána bárcziházi Bárczy István államtitkár, majd a TESZ képviselőjében Hadsz Aladár miniszteri tanácsos mondott olasz nyelvű üdvözlő beszé-

det.

A miniszter vasárnap délelőtt a Duna-palotában levő lakásán

fogadta a sajtó képviselőit, tájékoztatta őket magyarországi látogatásának céljairól

és elmondta, hogy

tanulmányozni kívánja mindazokat az intézkedéseket, amelyeket Magyarország a háború után mezőgazdaságának talpraállítására életbe léptetett.

Elmondta a miniszter, hogy tudja, milyen nagy erőfeszítéseket tett Magyarország gazdasági életének rekonstrukciójáért és

különösen mezőgazdasági vonatkozásaiban kívánja megismerni a magyar agrárpolitikát,

mert a mezőgazdaság Olaszország életében is elsőrangú szerepet tölt be.

Az olasz mezőgazdasági kormány programjának népszerűsítésére

propagandavonatot állított össze,

amely a legszükségesebb tudnivalók bemutatásával alkalmas arra, hogy rövid idő alatt a vidéken is elterjedjen a mezőgazdasági tudomány legújabb eredményei.

A vonatot maga Mussolini indította el első útjára

NEGYEDSZÁZADOS KERESZTÉNY SZOCIALISTA JUBILEUM ÓBUDÁN

„A keresztényszocializmus a magántulajdon alapján áll, de a magántulajdont nem engedi bálványává tenni, mert nem a vagyon az első, hanem az ember!”

— **mondotta Haller István nagy beszédében a keresztényszocialisták óbudai jubiléris gyűlésén**

A Keresztényszocialista Egyesületek Országos Szövetségébe tömörült III. kerületi szakszervezetek fenállásuknak huszonöt éves jubileuma alkalmából március 22-én, szombaton este 7 órakor az óbudai Korona-Vigadóban jubiléris ünnepélyt tartottak rendkívüli nagyszámú lelkes közönség előtt. Az ünnepély díszszónoka Haller István volt miniszter, országgyűlési képviselő volt, aki olyan kijelentéseket tett, melyek megérdemlik, hogy az egész ország felfigyeljen rájuk.

Elsőnek a BSZKRT kelenföldi főműhelyi énekkara elénekelt a Himnusz, majd Kocsán Károly országgyűlési képviselő méltatta a huszonöt éves jubileum jelentőségét és azt a nagy munkát, melyet a keresztény szocializmus az elmúlt huszonöt év alatt kifejtett.

A nagy tisztséggel fogadott beszéd után Szabó Gyula elszavalta Kiss Menyhért alkalmi ódáját, majd Haller István emelkedett szólásra.

— Schova sem jöttem még — mondta — az emlékeknek avval a bőségével, mint ide, mert huszonöt évvel ezelőtt, akaratlanul itt éltem át az első beszéd tűzkeresztségét. Ha most visszazérek a multra s keresem, hogy huszonöt év tömörkedés küzdelme, szenvedése és áldozata meghozta-e az eredményt, Dürer Albertnek egyik metszete jut az eszembe. Ezen a metszeten, amely a „Melancholia” címet viseli, az emberi nem képviselője búslakodik az ember haladásán. Ha a kultúrának, iparnak, technikának a legutóbbi évtizedek alatt tett szédületes haladása, amely az ezeregyévszaka meséit varázsolta elevené, boldogabbá tette az emberiséget, ha a dolgozók millióinak az élet nagyobb kenelmét nyújtja, több kenyeret ad, akkor Dürer képe igaztalan volna. De ha nem, akkor megértjük, hogy a nagy művész miért rajzolta bánatosnak az emberiség nemtőjét. Mert való igaz, hogy az emberiség javarésze nem

tudja kivenni részét a kultúra nyújtotta örömeiből. A kötelességnek és jogoknak, a munkának és életörömmnek a fáradságnak és az élvezetnek mai eloszlása nem kielégítő. Akik a mai kultúrát megteremtették, a fejlődést nem szabályozták, a fejlődést csak a szabad versenyre alapozták s az a törvénykezés, amely ezt a kultúrát megvédte, nem gondoskodott arról, hogy a gyenge is érvényesüljön tudjon az erőssel, a munkás a tőkessel szemben. A szociális igazságon, az emberi méltóságon csorba esett. Az egyenlőség, amelynek legalább a jogokban meg kellett volna nyilatkoznia, eltűnt.

Milliók és milliók nem tudnak hozzájutni még az életfenntartás legszükségesebb elemeihez sem. Egyre nagyobb az ellentét az életet élvezők és az életért szenvedők közt. A gazdasági élet országútján, mind több a rokkantak, haladéklók és elesettek serege. Ha ez tovább is így megy, akkor az emberek a civilizáció ellenségei lesznek. A civilizációnak ki kell küszöbölnie a gazdasági rendből azokat a hibákat, amelyek lehetetlenné teszik, hogy a tömegek is hozzájussanak az őket megillető jogokhoz. Ha a társadalom nem akar elpusztulni, akkor meg kell akadályoznia az elproletariásodást, mert különben önmaga pusztul el.

Mi, keresztényszocialisták, nem abban különbözünk a szociáldemokratáktól, mintha a hibákra nem mutatunk volna rá. Szavunk sokszor erősebb, kíméletlenebb volt. De különbözünk abban, hogy nem akartuk a társadalmat olyan kísérleteknek kiténni, amelyekről józan ésszel előre lehetett látni, hogy sikerre nem vezetnek. Mi azt hirdettük, hogy a beteg társadalmat nem agyonütni, nem forradalommal felforgatni, hanem megjavítani, az embereket nem lerántani, hanem emelni, a szűk szobákat tágítani, a tetőket szélesíteni kell, hogy minél többen férjenek alájuk. Ez a különbség ad jogcímet a keresztényszocializmusnak azt követelnie, hogy a társadalom úgy kezelje, mint legjobb barátját, mint a legmegbízhatóbb elemet. Bár a joggal elvárható támogatást sem az állam, sem más hatalmi tényezők részéről nem kaptuk meg, mi kötelességünk vagyunk tovább is önzetlenül harcolni s végezni kötelességünket, még ha nem támogatnak is. Mi ott állunk a társadalom és állam árvízmosta partján, de ha minket magunkra hagyják, akkor nem garantálhatjuk, hogy az árvíz fel tudjuk-e tartóztatni.

De ha ez a támogatás nem is volt a megfelelő, huszonöt éves munkánk nem volt hiába. A Corpus Jurisban olyan törvények vannak, melyek nélkülünk nem kerültek volna bele. Ma már képviselő, főispán, miniszter vallja magát keresztényszocialistának. Ma már nem szegény a keresztényszocializmus arzenáljából venni a küz-

delem fegyvereit. A mai képviselőházban — egy kis frakciót leszámítva — mindenki keresztényszocialista. Mert mindenki az, aki a munkáskérdéseket nem marxizmus ideológiából, hanem magasan szempontokból nézi. A keresztényszocializmus a magántulajdon alapján áll, de a magántulajdont nem engedi bálványává tenni, mert nem a vagyon az első, hanem az ember. A keresztényszocialista felfogás szerint ha a törvény útjában áll az emberi boldogulásnak, félre evel a törvényt. Az állami és gazdasági törvénynek csak egy célja lehet: minél több embernek, minél nagyobb boldogságra. Nem a vagyon szaporodása, hanem az emberi boldogság szaporodása a fontos. Nem a gép, hanem az ember, nem a bank, hanem az ember.

Ezekért az elvekért harcolunk, ezek már átmentek a köztudatba s ezekért szaporodik egyre a keresztényszocialisták tömege. A mi igazságaink ereje örök és lebiláthatatlan. Elbírunk minden összehasonlítást. Felemelt fővel nézünk a jövő elé, mert ezek az igazságok meg nem dönthetők. A huszonöt éves harcot mi sok eredménnyel végeztük, mert meggyőztük az államot és társadalmat arról, hogy csak a mi eszménk alapján vetheti meg a jövő társadalom fundamentumait.

Hirdessük igazságainkat és szaporítsuk táborunkat, mert mi győzni fogunk, de szeretnénk ezt a győzelmet mihamarabb megérni, szeretnénk a társadalom nagyobb boldogságát, mint annak része, üdvözölni.

Hosszantartó, lelkesült taps fogadta Haller István gyönyörű szavait. A csönd helyeálltával a különböző testületek üdvözlése következett. Azután Székely János volt államtitkár mondott irappánshatású záróbeszédet, mire az ünnepély a Szózat elénekülésével véget ért.

Uj Szent Imre könyvek

A Szent István-Társulat, amely leg-hivatottabb képviselője a hazai katolikus irodalomnak és minden irányú megnyilatkozásában a katolikus akciókat szolgálja, összegyűjtötte azokat az irodalmi termékeket, melyeket a legutóbbi évtizedek alatt a magyar elme Szent Imre kultuszáról alkotott. A köteteknek célja, hogy megkönnyítsék az idén országsszerte rendezendő Szent Imre-ünnepségek hosszú sorozatát. Az összegyűjtött versekből szindarabokból, ünnepi beszédekből, exhortációkból, zeneművekből és egyéb Szent Imre tiszteletére vonatkozó adatokból városok, intézmények, egyesületek, tár-

saskörök, elemi, közép és főiskolák, sőt kisebb színházak is fáradság nélkül állíthatják össze a legszebb ünnepségek programját. Az első kötetet, amely az érettebb irodalmi igényeket van hivatva kielégíteni, Harsányi Lajos és Tordai Anyos állította össze Szent Imre-életrajz címen. Együtt találjuk itt dr. Bodnár Remig értékes történelmi tanulmányát, Prohászka Ottokár, Glattfelder Gyula, Hász István püspökök és Tóth Tihamér egyetemi tanár beszédét, Csávossy Elemér, dr. Varga Damján és mások exhortációját. A kötetmenyek közt van Bán Aladár, Babits Mihály, Lendvai István, Gyula diák, Ijjas—Jankovits Antal, Hangay Sándor, Kocsis László, Mentés Mihály, Mindszenty Gedeon, Pakocs Károly, Sik Sándor és Varga Gyula egy-egy válogatott alkotása. Hozza még a kötet Tordai Anyos Imre királyi című három felvonásos színművét, Harsányi Lajosnak „A lilium násza” című rövid drámai jelenetét és még két kisebb színművet. Az egész kötetet ki-gészítik Szent István királynak Imre fiahoz intézett intelmei, továbbá Divald Kornélnek Szent Imre ábrázolásáról és ereklyéiről szóló tanulmánya, végül számos Szent Imre ének, melynek különösen iskolák látják majd nagy hasznát.

A második kötet, melyet „A Glóriás herceg” címen Pohárnok Jenő szerkesztett, elemi iskolák, falusi egyesületek, leventeintézmények és hasonlók számára készült. Gerince ennek a kötetnek Pohárnok Jenő verses regéje és kétfelvonásos színműve, mely köré beszédek, versek és kisebb párbeszédek csoportosulnak.

A harmadik kötetben Nagy Gyula, a „Grallogok” kitünő fordítója, Szent Imre herceg életét adja. Miután irodalmunkban Szent Imrenek életrajza még nincs, ebben a tekintetben a könyv hézagpótló. Nagy Gyula komoly történelmi tudással, költői lendülettel, a tárgy nagy szeretetével, gyönyörű stílusban írta meg könyvét, amely a magyar ifjúságnak előreláthatólag kedves olvasmánya lesz.

A négy kötet közül legimpozánsabb s az idej Szent Imre év egyik legrészebb irodalmi alkotása Tarzai Györgynek „Az Árpád-ház szentjei” című hatalmas köteté. Az illusztrált szerző ebben a díszkiadású emlékkönyvben közel 200, részben színes, részben eddigi könyvben meg nem jelent ereklyeszámamenő művészi alkotást, miniatűrök, iniciálék, képek, festmények, mozaikok s szobrászati produktumok mását közli. Az egész könyv valóságos művészettörténelmi műremek. Mind a négy könyv a Szent István Társulat ismert gondos kiállításában, kitünő papíron a legszebb külső köntösben jelent meg.

— Szentpál-matiné a Fővárosi Művészszínházban. Vasárnap délelőtt tartotta a Szentpál-mozgásművészeti iskola első matinéját. A táncosok közül legelőször Sümeghy Lászlót kell megemlítenünk, akinek művészete egyre tökéletesebb. Méltó partnere Bottka Lola. Végtelen kedves jelenség a kis Augner Tana, ki fiatal kora dacára is kész táncművész, mint ezt finom táncával a Júlia szép leány c. pantomimben megmutatta. Paál Rózsit kell még megemlítenünk, Hoffmann Magdát, Kálnos Magdát, a végtelen finom Buda Editet s a számokból az előbb említettek kivül a Barbarát, a Találkozást, a Vihar jön-t és Rabinovszky Máriusz Tavasz a falanszterben című érdekes pantomimjét. Dallos Sándor.

Ismét nagy nyereségi eredmény Török-nél! A pénteken befejezett XXIII. m. kir. osztálysorsjáték ötödik osztályú főhúzásain a nagy jutalmat 300.000 (Háromszázezer) pengőt az 52547 számú sorsjeggyel ismét a Török A. és Társa Bankház Rt. (Budapest, IV. Szervita-tér 3.) szerencsés vevői nyerték.

Az Államigépgyár autó-osztálya a tenyészállatvásáron. Feltűnő érdeklődés nyilvánul meg a tenyészállatvásáron az Államigépgyár részéről kiállított gépjárművek iránt. Különösen sok bámuloja van a Magav-Mercedes-Benz autóbúsnak, a tizötölt locsolóautónak. A modern autotechnikának feltűnően jólsikerült reprezentánsai a kiállított gépek, melyeket a felépítmény praktikus volta és izléses kivitele jellemez.

Ismét itt az alkalom!

Ezer meg ezer ember nyert már a magy. kir. osztálysorsjátékon

Ma majdnem mindenki vesz osztálysorsjegyet, mert kis összeggel egyszerre nagy vagyont nyerhet!

Április 16-án kezdődik

az új sorsjáték, nagyon ajánlatos, hogy még ma rendeljen egy sorsjegyet bármely főárusítónál, mert akkor reménye biztosan lesz, sőt várhatóan meg is gazdagodhat!

Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben

500.000

Jutalom és nyeresemények	kétszázszázban:
300.000	50.000 25.000
200.000	40.000 20.000
100.000	30.000 15.000

stb., stb. pengő, összesen közel 8 millió pengő, mely összeget azonnal ki fizetik!

Minden második sorsjegy nyer!

Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos ára: Egész Fél Negyed Nyolcad

24 P 12 P 6 P 3 P

az összes főárusítóknál

A Magyar Színház

heti műsora

Volpone,

Hamlet,

Morfium,

Ármány és

Szerelem

Ma, hétfőn, szerdán, 25-ször, csütörtökön és szombaton

VOLPONE

Kedden: Péntek:

Hamlet Morfium

Vasárnap: Molnár Aranka és Beregi

Oszkár felléptével:

Ármány és Szerelem

(a színpadon először)

A Társadalombiztosító

Irta: Haller István

Amikor az Országos Társadalombiztosító Intézetre vonatkozó törvényt tárgyalta a képviselőház, csaknem egyhangú volt az a vélemény, hogy a munkásbiztosításnak a törvény által tervezett reformja szükséges, kívánatos és Magyarországot a szociálpolitika terén a nyugati államokkal egysorba állítja. A terheket ugyan mindenki súlyosaknak tartotta, de egyben hajlandó volt vállalni is, mert a szociális békét, a munkásság testi erejének és egészségének fenntartását és szellemének nemzeti irányba való terelését mindenki olyan elsőrendű feladatnak minősítette, amelyért súlyos áldozatok meghozatalára is vállalkozni kell.

A Társadalombiztosító az új alapokon megkezdte működését. Az átszervezés természetes zökkenői után gyorsan belejutott a rendes kerékvágásba és lényeges kifogása az új törvény alapján bevezetett rend ellen sem a munkásságnak, sem a munkaadóknak nem lehetett. Jött azonban egy olyan mély gazdasági depresszió, amelyre a törvény megalkotásakor senki sem számított, nem is számíthatott. Nemcsak az optimisták, de még a peszsimisták is abban a hitben voltak, hogy a gazdasági élet most már csak felfelé lendülhet. Mindennek az ellenkezője következett be, annyira, hogy a maihoz hasonló nyomott gazdasági életre alig emlékezünk. Hozzá kell még tennünk azt is, hogy általános vélemény szerint még ma sem értük el a depresszió mélypontját. Hogy mindennek a Társadalombiztosító életében is, de főképpen pénzügyi helyzetében jelentkeznie kellett, azt minden hozzáférő ember tudta.

Bizonyos tudniillik, hogy egyrészt a járulékok a dekonjunktúra idején csökkennek azért, mert kevesebb munkás van foglalkoztatva, csökkennek másodszor azért, mert a munkaadók adósok maradnak a járulékoknak jó részével és a behajtásnak sincs velük szemben sikere. A másik oldalról tény, hogy a kifizetett táppénzek és gyógykezelési költségek összege mindig akkor a legnagyobb, amikor a legnagyobb a munkanélküliség. Ennek magyarázata egyszerűen az, hogy a táppénz bizonyos vonatkozásban munkanélküli segélylyé lesz egyeseknél, másrészt pedig, aki munkanélkül van, az felhasználja az időt arra, hogy valamely meglévő baját gyógykezeltesse. És hol van az a munkás, akinek valami baja ne volna? Ha megvizsgálhatja magát, lelkiismeretes orvos feltétlenül konstatálni fog rajta valami testi fogyatkozást, tehát módot nyújt neki arra, hogy a táppénzt vagy a gyógykezelést igénybe vegye.

A fenti forrásokból matematikai bizonyossággal elő kell állnia a deficitnek, ezt megakadályozni semmiféle adminisztráció nem képes és nincs az a takarékoság a világon, amellyel ezt a deficitet ki lehetne küszöbölni.

A fenti tények után a kérdés az, mi történjék tehát mégis a Társadalombiztosító pénzügyi egyensúlyának helyreállítására? Mert az viszont természetes, hogy a deficit állapota nem lehet fenntartani, hogy a hiányt pótolni kell, s az intézmény pénzügyi egyensúlyát helyre kell állítani. A valódi orvoslás függ sajnos legkevésbé magától az intézettől és annak vezetőségétől. Ez tudniillik a gazdasági élet fellendülése volna. Több munkaalkalom több alkalmazottat és több, biztosabban befolyó járulékot jelent. Azok a tényezők tehát, akiknek módjukban a gazdasági élet panaszát megszüntetni, ha megszüntetik, a Társadalombiztosítónak is megadták a gyógyulásra a receptet. Ha ez elmarad, akkor még két lehetőség van. Az egyik a táppénzek leszállítása és a járulékok felemelése, a másik pedig az állam közvetlen segítsége. Nem hisszük, hogy a táppénzek leszállítása alkalmas volna a helyzet lényeges javítására. Azt pedig egyenesen hiábavaló és veszedelmes kísérletnek tartanók, hogy a járulékok felemeltesék. A munkaadó társadalomnak gyöngébb rétege és sajnos ilyen ma a többség, semmiképp sem bírná el a társadalombiztosítási díjak emelését. A követelés megnőne, a Társadalombiztosító mérlege papíron javulna, a valóságban azonban a helyzet nem változnék, mert effektíve nem folya be több a biztosító pénztárába, mint ahogy alacsonyabb

járulék mellett ma befolyik. Maradna tehát tulajdonképpen egy segítő mód, tudniillik az állam közvetlen beavatkozása. Az állam vagy előlegezheti az intézetnek a szükséges összeget és azokat a gazdasági élet megjavulása után visszakaphatja, vagy saját garanciájával hozzájuttathatja egy kölcsönhöz a Társadalombiztosítót, amellyel kiegyenlíti a mai deficitjét.

Az államot fenti beavatkozásán túlmenően vették igénybe a nyugati államok biztosítóiintézetei. Németország többszázmillió márkával pótolta a biztosítóiintézetek hiányait. Pedig költségvetésében jóval nagyobb összeg szerepel hozzájárulásként, mint nálunk. Aligha fog egyből hátramaradni, mint a költségvetésben nálunk is arra a célra nagyobb összeget felvenni és ez lehetővé teli úgy az előleget, mint a kölcsön annuitásának a fizetését.

A Társadalombiztosító tükörképe a gazdasági életben jelentkező pénztelenségnek. Nem kell tehát a hibát egyebütt keresni, mert ez a tény teljesen megfelelő magyarázatot ad mindarra, amit a Társadalombiztosító deficitjével kapcsolatban fel lehet hozni.

Több mint negyvenezer látogatója volt vasárnap az Országos Mezőgazdasági Kiállításnak

— A Magyar Hétfo tudósítójától. — Szép tavaszi időben, vasárnap, már a kora reggeli órákban megindult a népvándorlás a mezőgazdasági kiállítás felé. A román kormány képviselőiben meglátogatta a kiállítást Teodor Mandru, a román földművelésügyi minisztérium igazgatója, és G. Popusolu, a román földművelésügyi minisztérium osztályigazgatója. A román kormány kiküldöttei, akik kilátásba helyezték, hogy látogatásukat megismétlik, különösen a szarvasmarha- és a lótenyésztési anyag iránt érdeklődtek. A brazil követ, P. De Moraes Barros, ki szintén megláto-

gatta a kiállítást,

elragadtatással nyilatkozott az ideai vásár anyagáról és szakszerű összeállításáról.

A délutáni órákban is tömegesen érkeztek a telepre a látogatók s rekordközönség nézte végig a lovasmutatványokat és a kiállított állatokat. Vasárnap több mint negyvenezer ember látogatta meg a kiállítást. Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás már csak hétfőn és kedden marad nyitva. A kiállítást semmiesetre sem hosszabbítják meg.

Kiskutyáját akarta megmenteni és őt gázolta halálra az autó

Egy bűrtörvényes feleségének megrendítő szerencsétlensége a Kerepesi-úton

— A Magyar Hétfo tudósítójától. — Vasárnap délelőtt a Kerepesi-út 60. számú ház előtt egy magánautó elgázolta Haits Jakabné, aki néhány órával később a Poliklinika műtőasztalán

belehalt sérüléseibe.

A halálos katasztrófa fél tizenegy óra tájban játszódott le. A Ferenc József-laktanya felől erős iramban robobott

a város felé Fleischmann Henrik földbirtokos autója, amelyet Nagy Vilmos 28 éves sofőr vezetett. A keskeny úton hatalmas teherautó állt, amelyet a sofőr ki akart kerülni. Ebben a pillanatban

a teherautó mögül egy idősebb nő ugrott elő, hogy kis kutyáját viszarántsa az autó elől.

A magánautó azonban olyan sebessen haladt, hogy az asszonynak már nem volt ideje visszautasítani. Az autó sárhányója elkapta és magával rántotta.

Velőtrázó sikoly hallatszott és a következő pillanatban az autó keresztül robobott a szerencsétlen asszonyon.

A gázoló autó sofőre beszállította a szerencsétlen asszonyt a poliklinikára, ahol megállapították, hogy súlyos ko-

A M. Kir. Osztályorsjáték főarúsítói kérik,

hogy mindazok, akik a póstán küldött sorsjegyek árát még nem egyenlítették ki, szíveskedjenek a megfelelő összeget azonnal megfizetni, mert a nyeregményigény és minden más jog csak úgy biztosítható, ha a sorsjegyek ára az előírt 30 fillér költséggel együtt a húzás előtt kiegyenlített.

Aki azonban bármely oknál fogva a sorsjegyeket nem akarja megtartani, küldje azonnal vissza az illetékes helyre, mert az idejében ki nem fizetett sorsjegyek semmi jogot nem biztosítanak, a főarúsítóknak azonban kárt okoznak, ha azokat postafordultával nem kapják vissza.

Húzás

már a jövő héten kezdődik!

ponyaalapi törést szenvedett.

Haits Jakabné egy pillanatra sem tért magához és a klinika műtőasztalán meghalt.

Férjét, aki bűrtörvényes, eddig még nem tudták értesíteni feleségének tragédiájáról, mert üzleti ügyben vidéken tartózkodik. A rendőrség megindította a nyomozást a tragédia körülményeinek tisztázására.

Leleplezték Ady Endre síremlékét a Kerepesi temetőben

— A Magyar Hétfo tudósítójától. — Vasárnap délelőtt tizenegy órakor leplezték le a Kerepesi-úti temetőben Ady Endre síremlékét. Az ünnepségen nagyszámú közönség jelent meg, melynek soraiban az irodalmi és művészeti világ számos tagja is ott volt.

A síremlékavató beszédet dr. Liber Endre székesfővárosi tanácsnok mondotta,

aki a székesfőváros nevében átvette a síremlékét és koszorút helyezett az emlékműre.

Ezután az Ady-család nevében az elhunyt költő édesanyja, Ady Lőrincné és fivére, Ady Lajos tanterületi királyi főigazgató tették le a koszorúikat,

majd a Magyar Újságírók Egyesülete nevében Kárpáthy Aurél hódolt Ady Endre szellemének. Az emlékmű előtt koszorút helyeztek el: a Nyugat szerkesztője, a magyar ifjúság, a Bartha Miklós Társaság és az erdélyi magyar ifjúság kiküldöttje. A testület koszorúinak letétele után a közönség járult a sírhoz, hogy virágot helyezzen el a Csorba Géza szobrászművész által alkotott emlékmű lábánál. Az ünnepség a Himnusz elénekülésével ért véget.

Speciális minőségű és szabású

Uri fehéreműek

mérték szerint a „Walesi herceg”-hez.

IV. Dáci ucca 12. sz. Félem. Telefón: Aut. 827-45.

Amerikai reklám

Egy newyorki újságból.

Szín: A bíróság tárgyalási terme.

A bíró: — Tárgyalni fogjuk Brown C. C. W. ügyét.

A törvényszéki altiszt kikiált az ajtón.

— Brown C. C. W.

— Itt vagyok — hangzik a válasz s az ajtón belép egy fürgemozgású, kis gömbölyű úr. Ruhája elsőrendű szabótól való, de színeiben kissé túlságosan is élénk. Széles arcán elégedett mosoly ül, melyet még hangsúlyoznak örökké mozgó, apró szemei. Brown úr háromszor meghajtja magát. Egyszer az altiszt felé, másodsor, feltűnő udvariassággal a közönség felé. Harmadik száma a künn ömlő zápor miatt meglehetősen nagy, végül a bíró felé.

— Van szerencsém, bíró úr — mondja.

A bíró nem vesz a köszöntésről tudomást.

— Neve?

— Brown Caetar Carolus William.

— Mikor született?

— 1889 április 7-én, San Francisco-ban.

— Foglalkozása?

— Gyáros.

— Ön készíti a Brown-szappant?

— Igen, elnök úr. A Brown-szappan a legjobb, könnyen habzik, használata takarékos.

A bíró most bepillant az aktába.

— Önt az a vád terheli, hogy augusztus 6-án este a Washington-téren az ott álló Washington-szobrot megsértette.

— Dehogy sértettem. Plakátot ragasztottam rá.

— Tehát beismeri?

— Avval a plakáttal még nem sértettem meg a szobrot.

— Ön ilyenformán — folytatja a bíró — megbántotta a szabad amerikai polgár nemzeti érzését. Azonkívül Ön feltűnő papírlapokkal...

— Plakátokkal elnök úr, művészi plakátokkal.

— ...feltűnőszínű papírlapokkal utcai csődületet okozott, amelyet a rendőrségnek kellett szétszórnia. Beismeri?

— Igen.

— A papírlapokon ez állt: A Brown-szappan a legjobb. Könnyen habzik. Használata takarékos.

— Hogyan kérem?

— A Brown-szappan a legjobb. Könnyen habzik. Használata takarékos.

— Nem értem, elnök úr. Nagyon halkán méltóztatik beszélni.

— Elég hangosan beszélék — kiabálja a bíró. — A Brown-szappan a legjobb. Könnyen habzik. Használata takarékos.

— Egyetlen szót sem értek.

— Mi lelte magát? Egyszerre megsiketült? — támad a bíró haragosan Brown úrra. — Még egyszer ismétlem lassan, tagolva, világosan: A Brown-szappan a legjobb. Könnyen habzik. Használata takarékos.

— Egyetlen szót sem értek.

— Mondja vállát vonva a vádolt.

A bíró az ajtóban álló altiszthez fordul.

— Maga megértette?

— Minden szót, elnök úr.

— Az altiszt úrnak talán kivételes

élességű füle van — vélte Brown úr. — Méltóztassék a közönséget is megkérdezni.

— Bár ez a szokások ellen van, megteszem — hangzik a bíró válasza. — Kérem tehát a jelenlevőket, megértették, hogy azt mondtam: A Brown-szappan a legjobb. Könnyen habzik.

Használata takarékos.

— Igen, igen — zúgja derülten a közönség.

Erre a gömbölyű kis szappangyáros meghajtja magát a közönség felé, majd a bíró felé s így szól:

— Köszönöm szépen. Csak ezt akartam.

Mutschenbacher Emil nagyjelentőségű beszéde az OMGE ülésén

a mezőgazdasági válságról és a legsürgősebb tennivalókról

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja tegnap délelőtt a gazdahitel és a mezőgazdasági kiállítással kapcsolatosan ülést tartott, amelyen az ország minden részéből Budapestre érkezett gazdák nagy számban vettek részt. Az ülést Somssich László gróf elnök nyitotta meg. Mutschenbacher Emil dr beszámolója került ezután a sor. Az angol kereskedelmi miniszter indítványára összeült a genfi vámfegyverszüneti konferencia azzal, hogy két esztendőig nem emelik a vámokat és időt engednek bizonyos stabilizáció kialakulására, amely után egy jobb atmoszféra jöhet létre. Azonban kiderült, hogy csak az ipari államok vámtételeit akarták stabilizálni, a mezőgazdasági államok terhére, azzal az indoklással, hogy az élelmiszerek árainál változások állhatnak be.

— Az egyezséghez

Magyarország a mezőgazdasági válmok rögzítése nélkül nem járulhatott hozzá, de kiderült, hogy a hivatalos Anglia kivételével senki sem volt a vámbéke barátja.

Ma már nincsenek exportfeleslegeink és az áralakulás belső kérdés, amelynél pedig más szempontok játszanak közre és pedig elsősorban

a határidőpiac működése,

amellyel szemben nem volt ellenálló kéz s ez okozta a búza árának katasztrofális esését. Sürgős szükség van

a terményárak feljavítására,

mert ha ilyen árakkal megy bele a mezőgazdaság az új kampányba, akkor újabb csökkenés következik be és a búza ára a kilencvenes évek színvonalára alá süllyed.

— A többi orvosszerek között legelsősorban

az adókedvezményeket kell biztosítani.

Könnyebbségül szolgálna, ha elegendnék az egész 40—50 milliónyi földadót, mert annak hatását minden föld tulajdonosa érezné, noha a termelési költségeknek csak csekély csökkenését jelenti és nem érezteti a hatását azok között, akik nem földtulajdonosok.

Az a bizonyos futballparagrafus . . .

Szakadatlán belső harcok előtt a magyar labdarúgás

A napokban híre járt, hogy a futball berkeiben megindul a nagytakarítás. Ami alatt azt kell érteni, hogy a labdarúgás fórumáról számúzik mindazokat, akiknek a futball kenyerkereset. E célból alapszabálymódosítást akar az amatőrtöbbség, amelynek értelmében a labdarúgás törvényhozó testületének, az országos és alszövetségi tanácsoknak tagja nem lehet olyan egyén, aki akár a szövetséggel, akár annak taggyűléseivel szerződéses viszonyban áll.

Ezt az alapszabály-módosító tervezetét nevezik röviden és kifejezően ghetto-paragrafusnak.

Nem is olyan régen zajlott le az a per, amely a professzionista futballra és néhány vezetőjére nézve meglehetősen kellemetlen gyorsasággal és „eredménytel” zárult. A Magyar Hétfő még a per befejezése előtt elsőnek közölte a

hírt (akkor még feltevést), hogy a per megindításakor a maga szempontjából óriási hibát követett el a Professzionista Labdarúgók Alszövetsége, mert nem vélte észre, hogy az egész megindult lavina mögött az alapszabály-módosítás lappang. Bizonyos köröknek határozott céljuk volt az alkalmat erre felhasználni. Az események pedig csak elősegítették a terv kialakulását és gyors tempóját. A feltevés tehát helyesnek bizonyult s már csak rövid idő kérdése az alapszabályok ilyen értelemben való módosítása.

A probléma veszedelmét alig sejtető formába öltözött, ha azonban a mélyére nézünk, látnunk kell azt a késhegyig menő harcot, amely előtt a magyar labdarúgás áll s amelynek

csak és kizáróan ez a nemzeti sporttá fejlődött társadalmi, testnevelő és gazdasági tényező láthatja kárát.

Mert hogyan is áll ez a tétel a maga meztelenségében?

Két táborra szakadt az OTT böles rendelete folytán a labdarúgás ez előtt három évvel. Amatőrök és profik néznek farkasszemet azóta engesztelhetetlen gyűlölettel és megvetéssel. A profik táborában

vannak mindazok, akik a sok pénzt követelő profifutballt igazgatják, menedzselik, adminisztrálják. Szóval itt találhatók a pénzemberek, akik adnak és vesznek, a sporton keresnek, vagy a sportra ráfizetnek, röviden a kiüzdelemre éhes közönséget vasárnaponként kiszolgálják. Az amatőrtáborban pedig együtt vannak mindazok, akik elvi alapon szórakozásból, szokásból, hiúságból, vagy tradícióból tevékenykednek a sport fórumain. A sors, vagy még inkább néhány rövidlátó ember úgy alkotta meg annakidején a labdarúgás szervezetét, hogy ezt a két tábort összeházasította, mondván: Szeressétek egymást. Annyira azonban még nem voltak rövidlátók a törvény alkotói, hogy ne gondoltak volna a szerelem elmúlására s ezért az egyik félnek a markába nyomtak egy jókora fűtykőt, hogy tanítsa majd műresre a másikat, ha ki akarna rúgni a hámból. Ez a fűtykős a tervszerűen és igazságtalanul kieroszakolt mindenkori többség. A vizsgáló fél az amatőrtábor, aki pedig a pofonokat kapja, az a profiszövetség. Az alapszabálymódosítás is egy ilyen újabb pofon. Hogy meddig bírja, vagy türi ez a társaság az ütlegeket, az kondíció dolga. De hogy jövője nem lesz az egyoldalú csárdajelenetnek, ez viszont a logika dolga.

Az egyik oldalon áll a pénz és a fizetett futballszár, tehát az elsőrangú futballisták tömege és áll végeredményben a közönség is. A másik oldalon egy korlátlan hata-

lommal megáldott alapszabályszerű többség, amelyik lassan, de biztosan elveszíti a kontaktust a való élettel, a haladással. Amelyik eddig is, ha egyebet nem, azt már elveszítette a szeme elől, hogy

a labdarúgás közönsége önállósult s többé már nem a testedzés kedvéért keresi fel a pályákat, hanem az izgalomért, a színházért.

Ez a sokat áldozó közönség pedig mindég a pályákon fogja a maga színházát keresni és nem a szövetségben. Itt tehát kár minden rendezésért. Itt csak arról lehet szó, hogy a profikat hagyják a maguk útján, szolgálják ki a közönséget, mert ez az ő dolguk, az amatőrök pedig az utánpótlás címen szedjék tovább a részesedést, hogy legyen tovább a színházon túl a testedzés híveinek igényeit kielégíteni. Két külön cél és két külön út ez. Nem lehet egyik félnek sem a másik útjára tévedni, mert ez biztos pusztulás.

Még biztosabb pedig a pusztulás akkor, ha kényszerrel akarják más útra téríteni az ellenálló profitábort.

Ennek csak az lehet a folytatása, hogy kormánybiztos kerül a futball élére.

Az viszont biztos, hogy ez a kormánybiztos nem a mai fórum emberei közül kerülne ki. Jobb tehát a megalkuvás a harcnál, ha csak annak a látszatnak nem akarják kitenni magukat a küzdő felek, hogy szándékosan ássák a sírját a legtöbb dicsőséget megért magyar sportágnak.

Ma már fogalom, hogy a

Keresztény Szabóiparosok Szövetkezetében

a legjobb minőségben és a legolcsóbb árban szerezheti be szövet-, posztó- és béleszáruszükségletét.

Főüzlet: IV., Károly körút 30. Fióküzlet: II., Zsigmond-u. 14.

Ide

Dreher BAKSÖR-t

csapolnak:

I. KERÜLET

Ili. Balázs Antal vendéglője
Hüvösvölgy
Özv. Gyulay Frigyesné vendéglője
Uri ucca 26

Hajas József éttermei
Krisztina körút 61

Ketter József éttermei
Horthy Miklós út 48

Neiser Ferenc vendéglője
Horthy Miklós út 14

Rudasfürdő-vendéglő, Szép Józsefné
Döbrentei tér 9

Szalimáry József vendéglője
Horthy Miklós út 76

Szűts Lajos „Kis rabló” sörözője
Zenta ucca 3

Ili Thék János vendéglője
Alkotás ucca 8

Vén Diófa vendéglő, Hoffmann János
Pálya ucca 3

Zöldfa-vendéglő, Kodra és Strassenreiter
Krisztina tér 9

II. KERÜLET

Budai Vigadó-vendéglő, Kass Béla
Iskola ucca 1

Fahn Fülöp
Margit körút 3

Pálffy-étterem, Mayer Pál
Pálffy tér 4

Pávdy Ferenc vendéglője
Zsigmond ucca 1

Rózsadomb-kávéház, étterem,
Lakatos József Keleti Károly u 9

Tory-vendéglő a „Régi Zöldhordóhoz”
Hattyú ucca 14

Winkler A. vendéglője „A 3 verébhez”
Fő ucca 8

III. KERÜLET

Császárfürdő-vendéglő, Csirszka Conrád
Zsigmond ucca 31

Mónár János vendéglője
Lajos ucca 169

Müller József vendéglője
Tavaszi ucca 19

Plaszkony Ferenc vendéglője
Raktár ucca 16

IV. KERÜLET

Adoriáni Albert vendéglője
Régiposta ucca 5

Erzsébet-pince és étterem,
Özv. Szabó Imréné Egyetem u 5

Knopper Károly vendéglője
„A postához” Párisi u 5

Kunovszky Géza vendéglője
Kecskeméti ucca 4

Mátyás-pince, Baldauf Mátyás
Eskü tér 6

Petrákovits József vendéglője
Bástya ucca 17

Posch Béla éttermei
Váci ucca 34

Schvets István sörözője
„A piszkoshoz” Curia ucca 1

Semsei József vendéglője
Só ucca 6

Spolarich éttermei
Ferenciek tere 7

Szabó Gáborné vendéglője
Hajó ucca 5

Szöke György vendéglője
Veres Pálné ucca 3

Özv. Verböczi Lajosné „Zenélő óra”
vendéglője Városház ucca 3

Keresztes Ede éttermei

Vigadó tér 3

Kotz György vendéglője
Nádor ucca 24

Ligetj Imre vendéglője
Pozsonyi út 4/d

Magyar Világ étterem
Vilmos császár út és Alkotmány u sarok

Martin Antal vendéglője
Váci ucca 50

Moser József vendéglője
Sziget ucca 15

Németh Károly vendéglője
Akadémia ucca 14

Olé Béla vendéglője
Váci út 88

Putz István vendéglője
Hajnal ucca 2

Schück éttermei
Lipót körút 13

Simkó József
Katona József ucca 10

Szepesi Frigyes éttermei
Erzsébet tér 1

VI. KERÜLET

Bakonvi Péter vendéglője
Csengery ucca 64

„Bécsi Sörház” Förster József
Király ucca 40

Belházy Ferenc „Ezerjő” vendéglője
Városliget, Széchenyi-fürdő

Berger Lajos éttermei
Andrássy út 80

Démusz János éttermei
Nyugati pályaudvar

Friedmann Miksa
Lehel ucca 17

Gregroits Ferenc vendéglője
Hermina út 59

Ilkovic „Westend”-söröző
Berlini tér 2

Kerber Lipót
Lehel ucca 7/a

Özv. Kömüves Istvánné étterme
Teréz körút 17

Nagy és Eichner házában Nagy vendéglő
Vilmos császár út 9

Neizer Jakab éttermei
Teréz körút 4

Párisi Nagy áruház
Andrássy út 39

Régi Kéményseprő vendéglő
Aréna út 106

Simkó Béla vendéglője
Városliget, Mutatványos tér

Sipos Benő „Arany fécén”-étterem
Király ucca 100

Tóth Lajosné „Fekete Bika” vendéglője
Szinyey-Merse ucca 17

Wagner Béla éttermei
Andrássy út 44

VII. KERÜLET

Amidsics Miklós vendéglője
Rottenbiller ucca 5/b

Antal Józsefné vendéglője
Nürnberg ucca 35

Arany János éttermei
egész éjjel nyitva, Izabella tér 2

Balla József vendéglője
Kerepesi út 39

Balogh J. Béláné éttermei
Csányi ucca 11

Bassa Ferenc vendéglője
Thököly út 32

Bokor Ferenc éttermei

Baross tér 13

Bula Balázs vendéglője
Aréna út 56

Csörgöcs Lajos vendéglője
Baross tér 15

Feldmann Arnold vendéglője
Wesselényi ucca 50

Grosz Gyula vendéglője
Aréna út 29

Grosz Lipót
Thököly út 20

Hoffer Ferenc vendéglője
Nürnberg ucca 23

Hopp József vendéglője
Nefelejts ucca 9

Kovács Gyula vendéglője
Erzsébet királyné út 118

Kurz János Keleti p. u. éttermei
Thököly út 1

Mühlbacher János vendéglője
Cserey ucca 10

Polvák Sanyi étterme
Aréna út 68

Schultz Ferenc vendéglője
Thököly út 29

Schwartz Ármin
Király ucca 11

Söröző, buffet, Weisz Jenő
Király ucca 67

Stowasser József vendéglője
Garay ucca 50

Trautmann Péter vendéglője
Nürnberg ucca 9

Vadovits Ferenc vendéglője
Dohány ucca 54

Id. Várady Béni vendéglője
Lőcsei ucca 1

Varga János étterme
Erzsébet körút 6

Vavrek János vendéglője
Thököly út 6

Veres Kálmán vendéglője
Thököly út 55

Werner Henrik éttermei
Károly király út 19

Wiesner Vilmos vendéglője
Király ucca 59/b

VIII. KERÜLET

Bandi Ferenc éttermei
József körút 46

Beer László vendéglője
Főherceg Sándor ucca 44

Bognár István vendéglője
Baross ucca 28

Dénes József Dreher sörözője (volt Rémi)
József körút 4

Fóhn Miksa
Thék Endre ucca 44

Gissinger Vilmos, Buffet
Népszínház ucca 46

Király Lajos vendéglője
Fiumei út 25

Knoll Sándor vendéglője
Üllői út 46

Kovacevics Milos étterme (szabad
csapon) Rákóczi út 29

László István vendéglője
Baross ucca 109

Löwy Sándor
Baross ucca 79

„Lukács” étterem-söröző
Rákóczi út 55

Mándoky Ferenc vendéglője
Üllői út 40

Vitéz Miskolczy J. Károly vendéglője

Rökk Szilárd ucca 10

Potzmann Mátyás éttermei
Üllői út 6

Reichmann Gyula vendéglője
Tisza Kálmán tér 5

Reigl Gy. Béla Sportbuffet
József körút 75

Sághy Lajos vendéglője
Kisfaludi ucca 26

Schárhán Ferencné Medikus-éttermei
Üllői út 30

Schmidt Antal vendéglője
Rökk Szilárd ucca 21

Székely Ferenc vendéglője
Práter ucca 43

Szivós Zsigmond sörözője
József körút 85

Özv. Tingl Alajosné vendéglője
Főherceg Sándor tér 3

Tökés Géza „Kispipa” vendéglője
Szentkirályi ucca 17

Özv. Varga Jánosné vendéglője
Mária Terézia tér 1

Wagner Jenő vendéglője
Üllői út 64

IX. KERÜLET

Farkas Pál vendéglő-étterem
Üllői út 97

Fersler Ernő Ludovika-buffet
Üllői út 113

Gaal János vendéglője
Ráday ucca 4

Gebauer Rezső Széchenyi-sörözője
Mester ucca 1

Özv. Hajdu Jenóné
Gróf Haller ucca 52

Honig Adolf
Ferenc körút 24

Horn Náchán vendéglője
Mester ucca 2

Ili. Király Pál vendéglője a Maratoni
Futóhoz Üllői út 61

Menzer Manó
Lónyay ucca 19

Noficzker Béla vendéglője (volt Lind-
mayer M.) Mester ucca 8

Schwarz D. Lipót
Pipa ucca 2/b

Schwarz Miklós Gambinus-sörözője
Boráros tér 1

Sipor F. vendéglője a Piros Almához
Ranolder ucca 9

Szeidler Miksa
Tüzoltó ucca 38/a

Özv. Vas Edéné
Pipa ucca 4

Vendéglő-Üzem „Vámház Pince”
Sóház ucca 11

Weinberger Béla
Tüzoltó ucca 68

Weisz Samu
Gyep ucca 50

Weisz Tibor
Ranolder ucca 8

X. KERÜLET

Iliés Pál vendéglője
Kerepesi út 146

Özv. Kormány Ferencné vendéglője
Kerepesi út 24

Ili. Kuchtics Pál vendéglője
Liget tér 4

Leimetter Ferenc vendéglője
Kőbányai út 59

SÜRGŐSEN SEGITENI KELL A TÁRSADALOM ELHANYAGOLT DO LGOZÓ RÉTEGEIN

Az orvos-egyetem túlsok új diplomát bocsát ki, ugyanakkor a pozícióhoz jutott orvosoknak több állásuk is van

A fiatal orvos-generáció az állás-kataszter felállítását kívánja

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Abban a válságban, amelyben a magyar középosztály öröklődik, tekintélyes helyet foglal el középosztályunk egyik legértékesebb rétege, az orvostársadalom.

Az orvosnyomornak egyik eredendő — belső körülményektől vagy akár a kormányzattól — független oka a trianoni határokból keresendő. Az értelmiségnek a szabad kereseti pályákon működő tagjai valamennyien érzik ezt. A csonka ország határain belül kisebb lett a kereslet és nagyobb a kínálat.

A körorvos

A háborút megelőző években gyakran előfordult, hogy egy-egy körorvosi állásra nem akadt pályázó.

Voltak körök, amelyek évekig, sőt egy évtizedig is betöltetlenül maradtak.

Az orvosok el tudtak helyezkedni a városokban és írtóztak attól, hogy „eltemetessék magukat” valamelyik isten hátamögötti sárfészekben. A fiatal orvos könnyebben jutott rendelőhöz, s ha ez nem állott módjában, úgy kórházaknál helyezkedett el — elsősorban természetesen Pesten, azután a vidéki nagyobb, majd kisebb városokban — s csak a legutolsó esetben,

ha már minden kötél szakadt, akkor szánta rá magát arra, hogy falura menjen körorvosnak.

Ez az állapot megszűnt és ez természetesen

nagy hasznára vált a közegészségügynek.

A mérleg azonban igen nagyot billent — a túldoldra. Ma már nemcsak hogy a körök be vannak töltve, de még kétféle is osztották azokat.

Minden nagyobb körből két kisebb lett és még erre az összezsugorított terepre is rendszeren akad a kinevezett körorvoson kívül még egy magánpraxist folytató orvos.

Egy-egy vidéki kórháznak pozícióban jelentéktelen, fizetésben csekély, orvosi helyére, egy kiírt pályázat után a legkiválóbb szakemberekben lehet válogatni.

Az orvosok igen nagy része azonban nem tud elhelyezkedni

s az összeomlás után hovatovább kialakult és még egyre növekedőben van az orvosproletárok rendje.

Azoké, akik elmennének bárhová, vidéki kórházba, vagy akár a legeldugottabb faluba is, de minden hely megtelt.

A jövő

Az a szegénysorsú fiatal orvos, aki öt nehéz esztendő kínlódsái, éhezései után, sokszor egy nehéz körülmények között tengődő család önteláldozó támogatásával, végre eléri

a sóvárgott diplomát,

küzdelmes diákévei végén ott áll üres kézzel, remények nélkül, kiábrándultan.

Új körorvosi állásra nem spekulálhat, mert új körorvosi stallum

csak kihálás útján üresedhetik.

És ez még jó eset, ha körorvos lehet, mert mégis legalább valami biztos fixe van. Kinevezik a XI. fizetési osztályba, és elkezdheti élni a maga szerény éle-

tét, természetesen letéve arról, hogy tovább tanuljon, képezze magát, s haladjon az orvosi tudományok egyre újabb és újabb áramlataival. És még ehhez is valamelyes tőke szükséges, hiszen a rendőrt be kell rendezze.

Friss diplomák sorsa

Az egyetemek

évente 350—400 fiatal orvost bocsátanak szárnyra,

és — optimista számíttással —

az új állások száma 100—120.

Tehát az egyetemről friss diplomával a teljes bizonytalanságba induló orvosok száma

minden esztendőben legalább is 250—260.

Ezek diplomával a zsebükben várnak. Rendszerint folytatják azt a küzdelmes, nyomorúságos életet, amelynek diákévekben is sorsosai voltak. Éheznek és vállaltak mindent.

Sorsok . . .

A Beszkárt-nál — mint kalauzok — az Autobuszüzemnél, a Köztisztasági Hivatalnál — mint utcaseprők —

számos fiatal orvos végez alantás munkát,

nem ritkán olyant, amihez még írni, olvasnitudás sem szükséges.

Hogy ezek az emberek hogyan élnek, hányan vannak, stb. Erről kimutatást készíteni lehetetlen, mert

nyomoruk a középosztály szemérmes nyomora.

Eltagadják, hogy mit és hol szenvednek.

Van olyan diplomás orvos, aki borbélyműhelyben dolgozik, van kifizető, címíró és utcai árus.

Hogy azután ezek közül ki sikkad el, hagyja abba a reménytelen küzdelmet és tűri, hogy feje fölé csapjon a szennyes ár? — erről szintén nem lehet statisztikát készíteni.

A házi orvos

A háború előtti évek kedves doktorbácsija, a család örökös barátja, a házi orvos felett a világháború meghúzta a lélekharangot. Egyrészt az embereknek nem teltt házi orvosra, másrészt az orvosok hovatovább specializálódtak.

Igaz, hogy a specialista úr a maga szakmájában, de a betegét nem ismeri. Csak a páciensnek a speciálisan, a szakmájában vágó részét látja, míg

a házi orvos évtizedeken át foglalkozott ugyanazzal az emberekkel, ugyanazzal a családdal,

ismerte minden bajukat, szóval keresztül-kasul tisztában volt velük.

Nyomor

Magyarországon

van 7571 orvos

és ennek körülbelül

a fele van fix állásban

elhelyezkedve s összesen mintegy 80 százaléka folytat magánpraxist. Hogy az a praxisz hogyan válik be, hogy a legáltalabb generáció megkeresi-e legalább a létminimumot, erről statisztika nem készül — de tény az, hogy a munkanélkülieken kívül a praxist folytató de fix állással nem bíró fiatal

orvosok egy tekintélyes része a szó szoros értelmében nyomorog.

Állás-kataszter

Mint minden foglalkozási ágának, úgy az orvostársadalomnak is egyik legnagyobb baja az, hogy

igen sokan halmozzák az állásokat.

Ez az, amit az egész vonalon sürgősen rendezni kell.

Erre vonatkozóan volna is egy tervezet, amely szerint az egész ország területén

hivatalos állás-katasztereket kellene felállítani,

amely mindenki számára betekinthező legyen. Kategorizálni kellene, hogy

mely állások azok, amelyek mellett egyéb állás nem viselhető.

És rendeletileg kellene kötelezni minden pályázathirdető hatóságot, hogy mellékletként követelje meg az állás-kataszteri kivonatot. Tegyük lehetetlenné az összehírdetetlen állásokba való kinevezést.

Az ingyenrendelők

Az orvostársadalom nagy panasza, hogy az ingyenrendelők, a különböző ambulanciák és poliklinikák rengeteg embert elvonnak a magánpraxist folytató orvosoktól és pedig azzal, hogy

a kontroll nem elég szigorú.

Az ingyenrendelők kezelteinek egy tekintélyes százaléka nem érdemli meg az ingyenes kezelést, nincs rászorulva. Előfordult már, hogy

tekintélyes, több ezer pengő havi jövedelemmel bíró nagykereskedő a poliklinikán kezelte magát ingyen.

Ha az ellenőrzés szigorúbb lenne és csak szegénységi bizonyítvánnyal igazolt betegek részesülhének ingyenes gyógykezelésben, úgy sokkal kevesebben jelentkeznének.

Szabad orvosválasztás

Az orvostársadalom nagy problémája a szabad orvosválasztás kérdése.

A szabad orvosválasztás ellen szól az, hogy a beteg nem mindig azt az orvos tűnteti ki bizalmával, amelyik azt megérdemli, hanem

igen gyakran nagy reklámmal dolgozó sarlatánok és kuruzslók kezébe kerül.

Azonkívül visszaélésektől is lehet tartani, mert a biztosítottak követelnék az orvostól, hogy költségesebb gyógyítóeszközt rendeljen, munkaképtelenséget állapítson meg, stb., stb. És rákényszeríthetik erre az orvost, mert

különbben más orvoshoz mennek,

éki jogtalan kívánságaikat inkább kielégíti.

Ezzel szemben az biztos, hogy a szabad orvosválasztás mellett inkább megvan az a jó viszony a beteg és az orvos között, ami az orvosnak egyik leghatásosabb fegyvere a gyógyító munkában.

Az orvos függetlensége csak a szabad orvosválasztás mellett van meg

és csak így vehet részt a szociális munkában az orvosok összessége. Ez pedig legalább részben segítene az orvosnyomoron.

Szabad orvosválasztás esetén az orvosok nagyobb ambícióval végeznék kötelességüket, mert ettől remélhetik jövedelmük gyarapodását. Mindez öszszetevve, a szabad orvosválasztás mellett dönti el a kérdést.

A fővárosnál

A fővárosnál eddig is meg volt a szabad orvosválasztás és meg van most is, még pedig olyan formában, hogy

az orvos aszerint kapja a fizetését, ahány tagja van.

Egy tag után kap évi huszonöt pengőt. Már most a tekintélyesebb, vagy jobban adminisztrált orvosnak lehet, mondjuk száz tagja és így kap kétezeröttszáz pengőt, ami már tiszteletreméltó összeg, ellenben az a fiatal kezdő orvos, akinek csak tizenöt-húsz tagja van, az kap 200—250 pengőt, ami jóformán semmi.

A főváros most úgy akarja rendezni a kérdést, hogy az egyes orvosoknál a taglétszám minimálisan harminc legyen.

Amelyik orvos harminc tagot nem tud felmutatni, csak mondjuk, húszat, attól elveszik a meglévőket is és

megkapja az az orvos, akinek amúgyis van ötven-hatvan, esetleg száz tagja.

Feclesleges hangsúlyoznunk, hogy ez a visszaszervezés, amely még csak terv és amelytől remélhetőleg el fognak állani az illetékesek — ez a rendszer teljes elgondolásában antiszociális, hiszen

éppen azoktól venné el a kenyeret, akiknek csak egy falat van és juttatná azoknak, akik amúgy is elvannak látva.

A fiatal orvosok között ez a felmerült tervezet érthető módon nagy elkeseredést keltett.

Perzsaszőnyegeket

melyek most érkeztek meg Konstantinápolyból, rendkívül olcsó, versenyen kívüli áron vásárolhat, valamint mindenféle

gyári szőnyegeket

Axminster, Bukle, stb. Finom gyapjú ebédülőszőnyegeket nagy raktár. — Mocett átvétő vásár, propaganda árusítás! Megbízható cég! A legfelsőbb körök szállítója. Címre ügynelni!

KLEIN ÖDÖN
IV, RÉGIPOSTA UCCA 3

Igazgatók és titkárok

Ez is korszerű jelenség, hát az ember úgy megemlíti futtában. Tudniillik a statisztikák kordá eljűk. Ma már mindenről készül statisztika és tudjuk például azt, hogy Dániában nulla egész és nem tudom hány tized az analfabéta, viszont állag minden kétszáz emberre esik egy könyvtár, vagy, hogy Amerikában minden öt emberre jut egy autó stb., stb. Hát ezekhez a statisztikákhoz kívánok hozzájárulni most, mikor hosszas előtanulmányozás után megállapítottam, hogy Magyarországon minden két emberre esik egy — igazgató.

Ez azt jelenti, hogy minden második ember igazgató, viszont minden első a másodiknak titkárja. Szóval az idők folyamán a lakosság két részre oszlott, igazgatókra és titkárokra. Ezekben belül vannak persze fokozatok: vezérigazgató, főigazgató, ügyvezető igazgató stb., segédtitkár, vezértitkár, elnöktitkár és így tovább, de nagyjából a helyzet az, hogy vannak igazgatók és titkárok.

Ma, ha egy vállalat alakul, mondjuk a használt cipőfűzők összegyűjtését célzó szándékkal és egy taggal, akkor az az egy tag feltétlenül igazgató. Ha két tagja van a vállalatnak, akkor mind a kettő igazgató és így tovább. Legfeljebb alosztályokra oszlanak, ú. m.: a hosszában koszlott cipőfűzők alosztálya, a széltében szakadt cipőfűzők alosztálya, a lélcipőből és egész cipőből penzionált cipőfűzők alosztálya és ezeknek igazgatói. Legalább öten kell legyenek, hogy egy titkárja jusson.

Az ember bemegy egy céghez — mondjuk, egy úgynevezett komoly céghez — hát a folyosón végig, ahogy az ajtók nyílnak, kis táblákon mindenütt csupa igazgató: Kovács igazgató, Lakatos igazgató, Schwarcz igazgató, Weisz igazgató stb. Aki az ajtókat kinyitja, az titkár, aki bejelent, az vezértitkár, aki már fogad, az igazgató. A küldőnek legalább is a kiutási szakügyek elnöki referense, de lehet, hogy ő is igazgató.

Az igazgató azzá lett, ami volt békeidőben a kávéházi „doktor úr”. Minden futóvendég, vagy bizonytalan foglalkozású egyéniség, aki leült egy feketekávé árnyékába, doktor úr volt. Ma igazgató úr.

Hiszen vannak bizonyos szaporajutak, az bizonyos. Venezuelában, Nicaraguában és más furcsa nevű államokban majdnem minden huszadik életévét betöltött épkézláb ember, generális. Nálunk méltóságos úr. Címekben nincs hiány. De amit az igazgatás terén elérünk, az már sok. Le kell építeni. Tessék abba hagyni! Az a négy-öt igazgató, aki tényleg igazgat valamit — alig van ennynél több — az tegyen valamit. Térjünk át egy másik szóra és ezt dobjuk ki a szótárból.

Török Sándor.

A napokban megtekintettük Feldmann (Mezei) Imre február 1-én megnyílt félszemű szalonját, amely a Váci-utca 12. sz. félemeletén várja az úri világot. A cég, amely a „Wallisi herceghez” büszke címet viseli, valóban világvárosi benyomást kelt a szemlélőben. A cég főnöke egyébként a következőkben nyilatkozott: Az általam készített ingek teljesen kifogástalan szabása elsősorban abban rejlik, hogy minden megrendelőmmel az ingekről ugyanúgy próbát veszek, mint a szabó a ruhánál és azáltal hogy a testnek minden tartásához leigazítom, érem el az ingek legkíméletesebb fekvését. Az ingek jó fekvése másodsorban abban rejlik, hogy ahhoz a legelső anyagot dolgozom fel, mert kizárólag ennek felhasználásával tudjuk az eredeti jó szabást mosás után is megtartani.

Felölös szerkesztő és kiadó:
MOVIK ZSIGMOND

A koronaromlás miatt hirtelen tönkrement volt háztulajdonosok újabb gyűlése

Törvényjavaslatot dolgoztak ki, amely szerint vételárkiegészítésre kötelezhetők az új tulajdonosok

A háború és a koronaromlás ideje alatt a bérházak és egyéb nem mezőgazdasági művelés alatt álló ingatlanok volt tulajdonosainak egy nagy csoportja Budapesten ismét értekezletet tartott, melyen a kártalanítás módjait vitatta meg. Az értekezleten többek hozzászólása után törvénytervezetet fogadtak el, melyet küldetésileg fognak az illetékes miniszterekhez juttatni. Novelláris törvénnyel kell lehetővé tenni, hogy azok a házulajdo-

nosok, kik ingatlanukat a háború alatt és a koronaromlás idején adták el és ennek következtében tönkrementek, bírói úton vételárkiegészítést követelhesenek a vevőtől, akik a vétel következtében az eladó rovására tekintélyes vagyoni előnyhöz jutottak. A mozgalomhoz való csatlakozás irásban történhetik dr. Haller József ügyvédnél (Budapest, VII. Barcsay-utca 16), ki az értekezlet felkérésére a további előkészítést vállalja.

Szellemi kataszter készül Magyarország tudósairól

Előkészítés alatt áll a Topografiai Lexikon — A Szociografiai Intézet nagyjelentőségű munkái

Leromlott gazdasági viszonyaink közt is mind élekenben nyilvánul meg az egyre fejlődő magyar tudományos élet és főlényvel rendezkedik be az egészségesebb új jövőre. Van azonban sok olyan tudományos intézetünk, amely teljes csődben dolgozik s így a közönség alig tud róla. Ilyen a Magyar Szociografiai Intézet is, amely pedig egyik legmodernebbül berendezett fegyvertára a magyar tudományosság-
nak.

Az intézet a Magyar Tudományos Akadémia égisze alatt miniszterelnöki rendelet alapján alakult meg.

Célja, hogy az érdeklődőknek (tudósoknak, újságíróknak, egyetemi hallgatóknak, külföldieknek)

minden politikai, gazdasági és társadalmi kérdésben azonnal hozzáférhetővé tegye az egész idevonatkozó anyagot.

Az Intézet egyik igen fontos munkaköre a Magyar Topografiai Lexikon előkészítése. Ma, amikor szükség van Magyarországon helyzetének a legpontosabb ismereteire, amikor a Rothermere akció naponta vet fel kérdéseket, amikor a legparányibb adat nagyjelentőségű, akkor szinte felbecsülhetetlen értékű, amit az Intézet ezen a téren nyújt. A legpontosabban összegyűjti a községre vonatkozó történeti adatokat ismerteti, földrajzi helyzetét, települési viszonyait, természeti kincseit, népmozgalmi alakulását 1720-tól vallási, nemzetiségi, foglalkozási statisztikáját, a lakosok birtokviszonyait, a mezőgazdasági termelés adatait, közegészségügyi viszonyait, adószolgáltatását, etnográfiai sajátosságait, fejlődésének vagy hanyatlásának indokait, a községekéről szóló térképek és képek lelőhelyeit és végül a községről szóló irodalom bibliográfiáját. Néhány adat csupán és megismerhető egy község vagy város, sőt az egész vármegye.

Végül magára vállalta ez a hangyaszorgalommal dolgozó tudományos gyárvállalat — mert hisz annak mondható.

a magyar tudományos élet munkásságának nyilvánartását.

Ezt a szellemi katasztert tudomány-
szakok, külföldi kapcsolatok és nyelvi
készség alapján állítják össze. Szükség
van erre elsősorban azért, hogy a tudomá-
nyos élet intenzívebb, az érintke-
zés gyorsabb és könnyebbé váljon. A
nyilvántartás lehetővé teszi, hogy a
tudomány művelői a munkásságuk fo-
lyamán felmerülő kérdésekre minden-
kor a legkönnyebben és leggyorsabban
megtalálják a legszakavatottabb és leg-
jártasabb informátorokat.

A Szociografiai Intézet, melynek
helyiségei a Magyar Királyi Központi
Statisztikai Hivatal új épületében nyert
elhelyezést (II. Keleti Károly-utca 18.
III.) s tudományos raktárát készséggel
bocsátja rendelkezésre a nagy közön-
ségnek.

Az intézet megérdemli, hogy fontos
és közhasznú munkájára felfigyeljen az
ország tudományos és közügyekben
dolgozó intelligenciája. Ezekben a mű-
helyekben készülnek azok a fegyverek,
melyekkel majd legyőzzük ellenfelein-
ket és diadalra vihetjük Nagy-Magyar-
ország feltámadásának szent ügyét.

A M. Kir. Osztálysorsjáték főarúsítói
kérik, hogy akik a postán küldött
sorsjegyek árát még nem egyenlítették
ki, szíveskedjenek a megfelelő összeget
azonnal kifizetni, mert a nyeremény-
igény és minden más jog csak úgy
biztosítható, ha a sorsjegyek ára az
előírt 30 fillér költséggel együtt a hű-
zás előtt kiegyenlített. Ha azonban
bármely oknál fogva a sorsjegyeket
nem akarják megtartani, küldjék azon-
nal vissza az illetékes helyre, mert a
főarúsítónak nagy kárt okoznak, ha
azokat postafordultával nem kapják
vissza.

Modern bútorszalon

állandó kiállítása Budapest, IX. Üllőiút 14.

Több száz berendezés állandóan raktáron

Alapítva 1902. évben.

Legelőnyösebb részletfizetési feltételek.

Művészi bútortervezés.

Közlisztviselők és a középosztály be-
vásárlási forrása.

Cégtulajdonos:

Gáspár Nándor
IX. Üllői út 14. szám.
Telefon: József 356-08

Rádió

A hétfői műsor:

9.15: Gramofonhangverseny. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül. — 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés, 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. — 12.25: Hírek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 1.00: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. — 2.30: Hírek, élelmiszerárak. — 3.00: Piaci árak és árfolyamhírek. — 4.00: Asszonyok tanácsadója. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés, hírek. — 5.00: Tót-magyar nyelvoktatás. — 5.25: Lukinich Imre dr. egy. ny. r. tanár előadása: „Magyarország történelme életrajzokban”.

Lósport

A favoritok sorozatos nyereséi jellemezték a vasárnapi ügetőversenyeket. Igen szép mezőnyök álltak starthoz, úgyhogy a harmadik futamot két részletben kellett megtartani. A nap egyes futamainak részletes eredményeit alább adjuk:

I. Futam: 1. Charlston (Maszár F.); 2. Matyóka (Bemrieder); 3. Elly. Tot: 10:23, helyre 13, 13, olasz fogadások: 33. — II. Nyáregyházi díj: 1. Ferge-teg (Dózsa); 2. Boriska (Jónás); 3. Cigánybáró (Maszár F.). Tot: 10:93, helyre 22, 23, 15, olasz 84. — III. Futam: 1. Epos II. (Jónás); 2. Pujka (Kalinka); 3. Sejk (Fityó). Tot: 10:59, helyre 17, 16, 19, olasz 58. — IIIb. Futam: 1. Colorado Worthy (Maszár I.); 2. Dárda (Töke); 3. Románc (Haas). Tot: 10:44, helyre 14, 13, 14, olasz 36. — IV. Futam: 1. Malvina (Benkő); 2. Véték (Hofmann G.); 3. Naplopó (Kovács II.). Tot: 10:40, helyre 19, 25, 25, olasz 83. — V. Futam: 1. Gjerdan (Maszár F.); 2. Clayton (Wiesner); 3. Diana (Maszár I.). Tot: 10:20, helyre 14, 24, olasz 38. — VI. Futam: 1. Lidó (Kovács I.); 2. Othello (Hofmann G.); 3. Contesse Camerata (Novák). Tot: 10:20, helyre 15, 24, 31, olasz 64.

Nagy a kereslet a m. kir. osztálysorsjegyek iránt, mert mindenki szeretne nyerni. Azelőtt sokan nem törődtek ezen kitűnő állami intézménnyel, ma azonban alig van ember, kinek ne volna sorsjegye. A főarúsítók úgy körlevelek, mint hirdetések útján ajánlják sorsjegykészletüket és tanácsos is minél előbb rendelni bármely elarúsítónál, mert minden sorsjegyeknek egyforma a nyeresési esélye! Fődolog: a szerenese!

Kötelezte a bíróság a Fiat-gyárat, hogy hirdetését vegye le a fővárosi autóbuszokról. Szakkörökben már régebben feltűntetett keltett, hogy az újonnan forgalombahozott székesfővárosi autóbuszok oldalain hatalmas betűk hirdették az, hogy „Fiat a vezető világmárka”. Minthogy ez a hirdetés a nagyközönség körében azt a hiedelmet keltette, hogy ezek az autóbuszok, melyek méltán díszére válnak a magyar iparnak, — külföldi gyártmányok és a Fiat-gyárban készültek, a Magyar Vasművek és Gépgyárak Orsz. Egyesülete még a múlt év októberében felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, melyben intézkedést kért arra nézve, hogy ezek a hirdetések az autóbuszokról eltávolíttassanak. Ennek a felterjesztésnek azonban nem volt fogantatja és az autóbuszok tovább is vígan hordozták ezt a megtévesztő reklámot. Ez év elején aztán az állami gépgyárak igazgatósága, mint az autóbusz alvázak készítője, a kincstári jogügyi igazgatóság útján a budapesti kereskedelmi és iparkamarához fordult jogorvoslásért, amelynek választott-bírósága március 14-én ítélezkett ebben az ügyben. A választott bíróság kötelezte a Magyar Fiat autómobil Rt.-ot, hogy a szóbanforgó hirdetést az autóbuszokról 60 nap alatt távolítsa el.

Közgazdaság

Végleg eldőlt a Kisipari Hitelintézet jövője

Nincs szó többé beolvasztásról vagy fúzióról — Ebben a keretben tovább fejlődik

A *Közégi Takarékszövetkezet* legutóbbi igazgatósági ülésén ismét szóba került az a terv, hogy a *Kisipari Hitelintézetet* a *Takarékba* olvasszák bele. Ugyanakkor megemlézték az egyik reggeli lapba becsúsztatott közlést is, hogy a *Kisiparit* a *Vásár-pénztárba* kellene beolvasztani. Ezzel az utóbbival gyorsan végeztek. Megállapították, hogy az említett hír szerzője tökéletesen tájékozatlan. Különbözik nem volna elképzelhető, hogy

két olyan intézetet akar egybe-csapni, amelyeknek célja, működési tere, rendszere polárisan ellentétes.

Ilyen módon szó lehetne egy elemi iskola és egy kereskedelmi iskola összekapcsolásáról is.

Ami a *Takarékba* való beolvasztást illeti, *Lamotte* Károly tartott hosszabb előadást, amelyben rámutatott a következőkre:

A *Kisipari* üzletköre teljesen elült a többi régi vagy új pénzintézetekétől. Ezt az üzletágat eddig és ilyen módon egyik intézet sem művelte. Kicsiben a régi „spóregyletek” hasonlítottak ehhez, de pénzintézet

ilyen nem volt. A kistételekben való pénzkilhelyezés nem rentábilis; csak magas kamat tenné ezt elfogadhatóvá. Hogy a *Kisipari* ilyen kiváló eredménnyel végzi ezt az üzletágat, csak az teszi érthetővé, hogy

a legmodernebb gépberendezéssel leegyszerűsíti és olcsóvá teszi a kezelést, minimumra csökkenti a költséget.

Maguknak az igazgatónak olyan kis fizetésük és jövedelmük van, ami szinte ismeretlen a bankvilágban. Ha nem volna *Kisipari* Hitelintézet, meg kellene teremteni egyszerűt, mert pótolhatatlanul szükséges, másrészt, mert ezt az aprólékos, nehéz munkát a *Közégi Takarékszövetkezet* elvégezni sem tudná.

Többek hozzászólása után az igazgatóság tagjai egyhangúan megállapították, hogy a *Kisipari Hitelintézetet* nélkülözhetetlen, a mai gazdasági helyzetben a kisemberek utolsó mentővára és feladatát olyan mintaszerűen tölti be, amellyel szinte egyedül áll a kisebb intézetek között.

S. P.

Hatalmas gabonakészletek vannak még Kanadában

Montreal, márc. 22.

A kanadai gabonatanács statisztikai osztályának kimutatása szerint a kanadai termelők még körülbelül húszmillió bushel gabonával rendelkeznek eladási célokra és ugyanannyival fogyasztási célokra. A kereskedők és a közraktárak birtokában levő készleteket 180 millió bushelre becsülik. Ha a készleteket augusztusig nem exportálják, akkor azok a jövőévi gabonakészletet növelik. Európa az elmúlt öt hónap alatt körülbelül 88 millió bushel gabonát vásárolt az amerikai kontinensről. A gabonaértékesítő központ e gyenge kilátások ellenére is ragaszkodik visszatartó politikájához. A winnipegi gabonafőzsde árfolyamai majdnem állandóan a mélypont körül mozognak.

A *Salgó-Tarjáni Közbánány Részvény-Társulat* dr. *Chorin* Ferenc felsőháza tag elnökele alatt tartott 62-ik rendes évi közgyűlése megállapította az 1929. évi zárszámadásokat és elhatározta, hogy az összes üzleti költségnek levonása, az értékesítési tartalékalapnak 2.250.000 pengővel és a rendes tartalékalapnak 240.000 pengővel való javadalmazása után fennmaradó tiszta nyereségből az „Elismert Nyugdíjpénztár” szabályzatában meghatározott célokra 200.000 P, az altszti segélyalap javára 80.000 P, az id. Dr. *Chorin* Ferenc bányamunkás-szanaszatórium javára 40.000 P, az id. Dr. *Chorin* Ferenc tisztviselői segélyalap javára 40.000 P, a Dr. *Chorin* Ferenc munkásgyermekek segélyző alapítványra 20 ezer pengő, közecelokra 40.000 P fordítassék, végül osztaléklul részvényenkint 3,50 P, a forgalomban levő 910.000 drb részvény után összesen 3.185.000 P fizetessék ki, 119.143,07 pengő pedig az 1930. év számlájára elővitessék. Az osztalékszelvény I. évi március hó 29-ik napjától kezdve kerül beváltásra. A közgyűlés meleg ünneplésben ré-

szesítette dr. *Chorin* Ferenc elnök-vezérigazgatót abból az alkalomból, hogy immár huszonötödik esztendeje tagja a társulat igazgatóságának. *Láng* Gusztáv a részvényesek nevében méltatta az elnök-vezérigazgatót a társulat körül szerzett nagy érdemeit, különösen kiemelve az utolsó tíz évben kifejtett rendkívül eredményes munkásságát, mellyel sikerült a társulatot a legsúlyosabb gazdasági viszonyok közepette is megerősítenie és további fejlődését biztosítania. A közgyűlés továbbá az igazgatóságnak a részvényösszevonás keresztülvételére a múlt évben adott felhatalmazás időtartamát egy további évvel meghosszabbította. — Végül a közgyűlés az igazgatóságba új tagokul *Deszberg* Antalt, dr. *Heinrich* Antalt és dr. *Reimann* Ernőt és a felügyelő-bizottságba báró *Radvánszky* Antalt választotta meg. A közgyűlést követő ülésében az igazgatóság *Décsi* Ernő és *Rejtő* Armin igazgatókat ügyvezető-igazgató címmel ruházta fel.

A Magyar Külkereskedelmi Intézet tevékenységének támogatására, továbbá „a kivétel fokozására szükséges hitelek nyújtásának előmozdításával kapcsolatos költségekre” a kormány 380.000 pengőt irányzott elő a költségvetésben.

Szerdán félszázalékkal leszállítja a kamatlábat a Nemzeti Bank. Beavatott helyéről szerzett értesülésünk szerint a Nemzeti Bank főtanácsát szerdára ülésre hívták össze. Ezen az ülésen a hivatalos kamatlábnak 6,5 százalékról 6 százalékra való leszállítását fogják elhatározni.

A kormány egyharmadát vállalja a községi utak építési költségeinek. Mint-hogy a kormány útépitési programja csak akkor bonyolítható le sikeresen, ha a megépítendő főútvonalakba jól megépített mellékutak torkolnak, a kormány elhatározta, hogy a községi utak építési költségeinek egyharmadát fogja magára vállalni, ha a másik kétharmad részt a vármegye és a városi törvényhatóságok (a helyi érdekeltségek bevonásával) hajlandók magukra vállalni. Erre a célra a kormány évenként egy-két millió pengőt fog a költségvetésbe beállítani. Az első részlet, 1,3 millió pengő már bene is van az idei költségvetésben.

SPORT

Ferencváros-Ujpest 1:1

Angyal sérülése miatt három percig állt a játék

Ülői-úti pálya, 36.000 néző

Bíró Klug Frigyes.

Az eredmény reálisnak mondható. Az első féldőben Ujpesti támadott többet, míg a második féldőben a Ferencváros együttese játszott a stílusosabb, kulturálisabb futballt. Mindkét csapat rendkívül idegesen küzdötte végig a mérkőzést.

A Ferencváros kezdte a mérkőzést.

Váratlan erős ujpesti-támadások veszélyeztetnek tíz percen keresztül

Ez alatt Spitz és P. Szabó lövései kerültek el a kaput. A 10-ik percben Tán-cos sikerült beadása után Toldi lött kapura, a labda a tömörült védelemtől Kohut elé pattant, aki a vetődő Aknai mellett

közről a hálóba gurította: 1:0.

A 12-ik percben Toldi hatalmas lövése hajszányira került kapu fölé. A 16-ik percben Auer—Spitz összjáték után Spitz a kifutó Angyal mellett kapuba emelte a labdát: 1:1. Mindkét csatársor szép akciókkal dolgozott, de a kapu előtt érthetetlenül megtorpantak a csatárok. A 24-ik percben Ferencváros-kor-

Két perc múlva sikerült Tán-cos—Takács-akció, utóbbi beadását Turai

és Toldi 3 lépésről eldegeskedie. A 32-ik percben Ujpest-korner, Angyal szép védéssel tapsra ragadta a közönséget. A 42-ik percben Kohut az ötös vonal sarkáról küldött bombalövését a kapu fölé lötte. A bíró egy perccel az idő lejártá után fújta le a féldőt.

Szünet után még vehemensebb volt a játék. A Ferencváros csatársora nagy iramot diktált, de

a jól működő lila-fehér védelem minden veszélyt elhárított.

A 13-ik percben Kohut bombalövését téveszett. A 15-ik percben Kohut közvetlen a kapu közelében rontotta el újabb jó helyzetét. A 20-ik percben Angyal elvetődve védte P. Szabó lapos lövését, az erős rőssel startoló Spitz fejberúgta.

Angyal sérülése miatt három percig állt a játék.

Ezután több kisebb sérülés történt, Takács I. Solyomot, Lyka pedig P. Szabót rúgta meg. A zöld-fehérek ostroma percről-percre erősebb s a győztes gól a levegőben lóg. A 44-ik percben fejről-fejre járt a labda az újpesti kapu előtt, de ez a támadás sem járt sikerrel. A befejezés előtt pár másodperccel Turai megsérült.

Hungária—Budai „II” 1:0 (1:0)

Ülői-úti pálya, 30.000 néző.

Bíró: Vicenik Ede

Érdemtelen vereséget szenvedett a budai együttes, viszont a Hungária mentőségére szolgál az, hogy védelmének oszlopa az első féldő 37-ik percben megsérült és ettől kezdve tíz emberrel játszotta végig a mérkőzést. A budaiak a második féldőben nagy fölénybe kerültek s csak balszerencséjükön mút, hogy legalább döntetlenné nem tudták tenni a mérkőzést. A 3-ik percben tacsdobásból Titkoshoz került a labda, aki Barátkyhoz posszolt, ő

viszont közvetlen-közlelről hálóba küldte a mérkőzést eldöntő egyetlen gólt.

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA:

1. Ujpest	16	52:20	28
2. Ferencváros	15	52:16	25
3. Hungária	15	39:19	22
4. III. ker FC	16	25:28	17
5. Budai II	16	24:19	15
6. Bocskay	16	28:29	15
7. Bástya	16	34:38	14
8. Kispest	16	14:24	14
9. Pécs-Baranya	16	20:36	12
10. Attila	16	15:25	11
11. Somogy	16	17:41	9
12. Nemzeti	16	11:36	8

Ötödször is a Mac nyerte meg a szenior mezei futóbajnokságot

A Magyar Athletikai Szövetség ma délelőtt rendezte ezévi országos ifjúsági és szenior mezei futóbajnoki versenyt a káposztásmegyéri löverseny-téren. Szélmentes, napsütéses, száraz időben szép számú közönség előtt, mintegy kétszáz versenyző állott start-hoz.

A szeniorcsapatbajnokságot a várokozásnak megfelelően nagy fölénnyel immár ötödször egymásután a MAC nyerte. A Vasas egy pont különbséggel lett az MTE előtt második. A ESC amely az idén először indult a csapatversenyben, igen jó pontszámmal negyedik lett. A MTK-t még a Soroksári AC is megelőzte.

A szenior egyéni bajnokságot negyedizben Szerb nyerte, 20,8 másodperccel jobb időt futott, mint tavaly. Hevele biztos második lett, míg harmadiknak, nagy meglepetésre, a vidéki versenyeken nemrég feltűnt Szilágyi futott be. Belloni csak a tizenegyedik helyen végzett.

Részletes eredmények a következők: **Szeniorok.** Táv: 10 kilométer, indult 107, befutott 75 versenyző.

Egyéni versenyben: bajnok Szerb Elek MAC 34:24 4 mp; 2. Hevele So-

roksári AC 34:46,4 mp; 3. Szilágyi Ceglédberceli LE 35:02 mp; 4. Eper ESC, 5. Majorosi ESC, 6. Gyulay MAC, 7. Cser MAC, 8. Baerlein MTE, 9. Gergely Vasas, 10. Ferihegyi MTK, 11. Juhász UTE, 12. Kultsár MAC, 13. Balogh Vasas, 14. Belloni MAC, 15. Kovács Szegedi MTE.

Csapatversenyben: bajnok MAC (Szerb 1, Gyulay 5, Cser 6, Kultsár 11, Belloni 13) 36 ponttal; 2. Vasas 85, 3. MTE 86, 4. ESC 91, 5. Soroksári AC 163, 6. MTK 172, 7. UTE 179 pont.

Ifjúságiak. Táv: 4,2 kilométer, indult 93, befutott 70 versenyző.

Egyéni versenyben, bajnok: Krizsán János Vasas 14:06 mp, 2. Görög UTE 14:20 mp; 3. Simon MTK 14:28,2 mp; 4. Scholtz Rezső UTE; 5. Ginelly UTE; 6. Cserháti MTK; 7. Steifen Törökvs; 8. Albert Törökvs; 9. Ersching Kisok, 10. Krizsik BBTE; 11. Enyegi MAF; 12. Auslaender MTE; 13. Lichner Törökvs; 14. Galgóczy MAF; 15. Bíró Vasas.

Csapatversenyben, bajnok: UTE 73 ponttal, 2. Törökvs 83, 3. Vasas 85, 4. MTK 99, 5. MTE 114, 6. KISOK 179, 7. BBTE 180 ponttal.